

Matrika nás provází celým životem - po padesáti letech v novém kabátě

29. 08. 2001 01:00

[id:45|autor:|email:|telefon:|mobil:|aktualizace:]

Matriku potřebuje občas každý z nás, třeba když se někdo v rodině narodí nebo se chce vdát či oženit. Změna zákona, který matriční řízení upravuje, se tak týká každého z nás.

Parlament schválil zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých dalších souvisejících zákonů a od 1. července 2001 tato nová právní úprava přináší novinky a změny jak pro matriční úřady, které matriky vedou, tak i pro samotné občany.

Matriční úřady nyní vedou matriční knihy na úplně nových tiskopisech a také rodné, oddací a úmrtní listy, které matrikáři po provedení zápisu v matrikách vystavují, jsou jiné, než jsme byli doposud zvyklí. Nejpodstatnější změnou, kterou zákonodárce občanovi dává, je možnost nechat zapsat do matriky dvě jména. Tuto novinku je třeba rozdělit do tří skupin.

Dítěti, které se narodilo po 1. červenci 2001 (včetně), mohou jeho rodiče, podle § 18, odst. 2 zákona č. 301/2000 Sb., nechat do matriční knihy narození zapsat dvě jména, která nesmí být stejná. Takové dítě se může tedy jmenovat například Věra Antonie Němcová nebo Jiří Antonín Němec.

Občané narození v intervalu vymezeném 1. lednem 1950 a 30. červnem 2001, kteří mají v matrice (tedy i na rodném listě) zapsáno jedno jméno, mohou podle § 62, odst. 3, zákona č. 301/2000 Sb. učinit prohlášení před matričním úřadem v místě trvalého pobytu nebo před matričním úřadem v místě narození (tam, kde je narození zapsáno). Tito občané mohou prohlásit, že budou užívat dvě jména, přičemž za nezletilce mohou toto prohlášení učinit rodiče, s výjimkou dětí nad patnáct let, kdy musí být přiložen souhlas dítěte, jinak by ke zvolení druhého jména nemohlo dojít. Pokud bude prohlášení u dítěte podávat jen jeden z rodičů, musí být podpis druhého (nepřítomného) rodiče na prohlášení úředně ověřen nebo se musí oba rodiče na úřad dostavit osobně.

Občanům narozeným do 31. 12. 1949 bylo církvemi zapisováno do matrik dokonce více jmen. Například Karel Petr Václav Ulmann. Od 1. ledna 1950 však mohli tito lidé užívat jméno pouze jedno. Nyní po více nežli padesáti letech mohou samozřejmě i tito občané prohlásit, že hodlají užívat jména dvě. Pro mnohé z nich to bude jistě návrat velmi příjemný.

Toto prohlášení lze však učinit pouze jednou a nelze je již vzít zpět. Občan má právo i povinnost užívat jméno a příjmení, které je uvedeno v jeho matričním dokladu, takže pokud podle nového zákona prohlásím (tento úkon nepodléhá žádnému povolení, je to čistě právní úkon dle úvahy občana), že budu užívat dvě jména, jsem povinna při úředním jednání obě tato jména vždy užívat a používat. Není tedy možno uvádět jméno pouze jedno!

Velkou novinkou, která bude zajímat zejména obce, které nejsou pověřeny vedením matrik, je novela zákona o rodině, kterou zákonodárce svěřil i těmto obcím pravomoc uzavírat manželství. Prohlášení o uzavření manželství mohou snoubenci učinit v jakékoliv obci, avšak pouze za přítomnosti matrikáře (z obce, kde je matrika) a oddávajícím může být jedině starosta nebo místostarosta takové obce.

Matrika nás provází prakticky celým naším životem, až čas ukáže, zda avízované a podle mě pozitivní legislativní změny budou pro úřady a především občany skutečným přínosem.